

INDITVÁNY A KEPEMEGVÁLTÁS ÜGYÉBEN. *)

Ugy unitárius, mint más protestans lelkészek, kik szolgálataikért az alkalmazásban levő rendszer szerint a legtöbb községben csekély díjat kapnak hiveiktől, igen jól ismerik azon feltűnő tényt, hogy az egyházközségekben a kepeket fizetők és fizetni tudók száma fogy. A ténynek ama nagy aggályt keltő jellemvonásán kívül, miszerint az a községben levők szegényedéséről tanuskodik, fölemlítve volt azon hátrányos következménye is, hogy miatta a papok fizetése évenként csökken. **) Midőn ezen ok miatt a kepeinek megváltása, illetőleg a papi és kántor-tanítói fizetésnek bizonyos összegben megállítása általános szükséggé vált és olyannak tekintetett, de egyszerre történő létesítése megvalósíthatatlannak is mutatkozott, akkor egyidejűleg tervek és módok ajánlottak az említett tényből származó következményeknek, ha mindjárt nem is teljes megszüntetésére, de kellő és lehető enyhítése végett.

Mégis azokkal ma is találkozunk. Ugy hogy újabban figyelemre méltatás, újabb óvszerről való gondoskodás még mindig szükségesnek látszik. Sőt el kell ismernem, hogy magam is, mint az egyik egyházközség szolgálója a tény befolyása alatt állok. Ezért indokolva lesz az ügyre vonatkozó alábbi indítványom közlése, minek elérése végett legyen szabad röviden vázolnom azon lépéseket, melyek az említett egyházközségben részint egyesek buzgósága, részint felhívásom folytán a kepe megváltása ügyében és így egy jobb helyzet előidézése végett tétettek.

A kepe megváltására szolgáló első alap, mely régebbi, áll 75 frtból o. é. Az adománylevél értelmében az 1882 évig a kamatok a tőkéhez csatolandók. Az említett éven túl az alapnak 8% (ma mintegy 6 frt o. é. tevő) kamatjából 3 frt o. é. a tőkéhez kapcsolandó. A még fenmaradó rész a legszegényebb oszporások kepejének a fizetésére fordítható. Ezen alap bár lassan, de mégis szépen gyarapodik, annyira, hogy évek multán csodát is mivelhet.

*) E cikket, mely már régebb küldetett be hozzánk, csak most adhatjuk közre és a midőn azzal a kepe megváltás kérdését folyóiratunkban újra felvesszük, felhívjuk lelkésztársainkat az érdemleges hozzászólásra.

**) L. Ker. Magy. IX. köt. 163. l. stb.

Szerk.

A második alap szerényebb mint az első s jelenben is élő székely gazda Szabó Dávid és neje Elekes Mária alapítványa. E nemes szívű adakozók mintegy tiz évig, évenként 80 kr. o. é. ígérték fizetni ugyanazon feltételek és kezelés mellett, melyek az első alapra is szabályozók.

A kik kepeváltásiban e két alapból részesülnek, azok kepeét egyszer sem fizetnek, de igen minden kepefizetés alkalmával 17 krt o. é. egy a község kebelében bármi czimen fennálló olvasókör számára.

A harmadik alap 1874-ben keletkezett és pedig az összes kepefizetők (szalmakepeések) egyesületéből. Minden kepező gazda kötelezte magát tiz egymásutáni évig két kéve búza s ugyanannyi zab fizetésére. A begyűlő összeg a kepe megváltás alapja lesz.

Midőn az évi kepefizetés történik, ugyanakkor a megye gondnoka az ígért összeget átveszi és későbbben „magtárilag“ kezeli.

A kepeváltás kezdődik a viszonylag legszegényebbekben és pedig egyenesen a fa-kepen, a mit ma legnehezebben lehet megkapni is, fizetni is. A kik e váltáság következtében a pap- és kántortanítónak rendesen kepeét nem fizetnek, azoknak volt kepejéért vagy ennek a kebli tanács által kiszabott értékét a megváltási alap számára az egyházközség gondnoka veszi bé, mindaddig, míg a kepe megváltásra szükséges egész alap megszerelve lesz. Így évek folytán a pap megmenekedik az elhulló kepejéről és a kebli tanács határozata értelmében kepejéért a pénztárból kapja meg.

Ez az alap áll ma 60 véka ős és ugyanannyi tavasz (zab) gabonából. Tiz év múlva ezen összeg lehet és lesz is négyszer ennyire. Nem gondolható, hogy a nép itt megállapodjék. Mert ha látni fogja, hogy a mit áldoz, egyfelől az a maga javára esik, ugy hihető, hogy újabb tiz év kezdődik és pedig nem két, hanem több kévével. Midőn így évek multával a kepeváltottak száma gyarapodik, egyszersmind ezek kepeje vagy az ennek megfelelő illeték az alapot is növelni fogja. Ha ezek szerint a kepe mintegy tiz évig apadásnak kitéve van is, mégis azután a „status quo“ állani fog. Ez is nyereség.

Ezek olyan alapok, melyek mustármag alakban jelentek meg a népéletben, melyek nem egyenesen a jelenben élő pap boldogítására czélóznak, hanem a jövődöbeliére. És ha ezen alapok közvetlenül a jelen helyzetet [megváltoztatni nem elégségesek is, mégis minthogy hasonló intézkedések nem egy egyházközségben pár év

alatt fölöslegessé tehetik azt egyfelől, hogy a lelkész fizetése érdekében végrehajtásért folyamodjék és másfelől a kepe megváltás fontos ügyében főmotor gyanánt szerepelhetnek, ezek alapján, indítványom a következő:

a.) a mennyiben kivihető, nem tartják-e lelkész társaim célszerűnek a kebli tanács gyűlésein oda hatni, hogy az egyházközségek hasonló alap létesítésére törekedjenek. És a mennyiben valószínűsíthető,

b.) nem érkezett el az ideje annak, hogy egyházi államkormányunk felkéressék kötelező erejű határozat hozására az iránt, hogy a kepe minden kalongyája után a kepezők fizessenek négy kéve búzát és ugyanannyi zabot.

Az így begyűjthető összeg az egyházközség gondnoka által „takarékpénz“ illetőleg „magtárilag“ kezeltesse és a kepe megváltás alapjául szolgáljon, megjegyezvén, hogy azon kívül a „canonica portiot“ a parochiával járó elidegeníthetetlen vagyonnak ohajtom tekinteni.

Mínt hogy ezek által mind a kepe megváltás ügyét egy biztosabb helyzetbe jutni vélem, mind pedig a kezdő sorokban felújított hiányokat és mondható, hogy magukban nem kis veszélyt rejtő tényeket lassanként megszüntethetőnek tartom, bátor vagyok az indítványt megvitátás végéig érdekelt lelkész-társaim figyelmébe ajánlani.

Egyed Ferencz,

h. szentpáli lelkész.

EGYHÁZI SZEMLE.

Azt mondják, hogy minden út Rómába vezet. Semmi sincs tőlünk távolabb, mint oda igyekezni. Épen ezért inkább ott kezdjük meg szemle körútunkat, így aztán a helyett, hogy a végén oda jutnánk, csak kezdő és kiindulási pontunk lesz Róma.

És ez alkalommal annyival inkább igazolva van úti tervünk, mert sok millió igaz és nem igaz hívőnek szemei függnek most Rómán, t. i. XIII. Leo pápának múlt év végén kibocsátott encyklikáján. Szerencse, hogy ez encyklika csak 1878 dec. 28-án kelt s így nem lehet összezavarni a Jézus születése felett örvendező angyalok mennyei karénekeivel. De azért elég fontos az s bizonyára több figyelmet érdemelne, mint a mennyiben a napi sajtó közönségesen részesítette. A mi journalistáink, úgy látszik, vagy nem ismerik a római egyház hatalmát s ezért egy pápai encyklikára sem fektetnek nagy súlyt, vagy épen ellenkezőleg e hatalomtól való fél-